

Apolodoro *Bibliotheca*

Nacimiento de los Cíclopes y su destino

μετὰ τούτους¹ δὲ [αὐτῶ² τεκνοῖ Γῆ] Κύκλωπας, Ἄργην, Στερόπην, Βρόντην, ὧν ἕκαστος εἶχεν ἓνα ὀφθαλμὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου. ἀλλὰ τούτους μὲν Οὐρανὸς δῆσας³ εἰς Τάρταρον ἔρριψε⁴, τόπος δὲ οὗτος ἐρεβώδης⁵ ἐστὶν ἐν Ἄιδου, τοσοῦτον⁶ ἀπὸ γῆς ἔχων⁷ διάστημα ὅσον ἀπ' οὐρανοῦ γῆ),...

Apolodoro, *Bibliotheca* 1.1,2

¹ τούτους : Se refiere a los Hecatonquiros, los primeros descendientes de Urano

² αὐτῶ : Se refiere a Urano, esposo de Gea.

³ Part. Aor. Nom. Sg. Masc. de δέω, “atar, encadenar”.

⁴ 3ª Pers. Sg. Aor. Ind. de ρίπτω, “arrojar”.

⁵ ἐρεβώδης : Oscuro como el Erebo.

⁶ τοσοῦτον διάστημα... ὅσον..., “tal distancia...como...”.

⁷ Part. Pres. Nom. Sg. de ἔχω. Se puede traducir por “con”.

Los Olímpicos vencen a los Titanes con la ayuda de los Cíclopes

Καὶ Κύκλωπες τότε Διὶ μὲν διδόασι βροντὴν καὶ ἀστραπὴν καὶ κεραυνόν, Πλούτωνι δὲ κυνέην, Ποσειδῶνι δὲ τρίαιναν· οἱ δὲ τούτοις ὀπλισθέντες¹ κρατοῦσι Τιτάνων, καὶ καθείρξαντες² αὐτοὺς ἐν τῷ Ταρτάρῳ τοὺς ἐκατόγχειρας κατέστησαν³ φύλακας⁴.

Apolodoro, *Bibliotheca* 1.2.1.3

¹ Part. Aor. Pas. Nom. Pl. Masc. de ὀπλίζω, “estar armado”.

² Part. Aor. Nom. Pl. Masc. de καθείρω, “encerrar”.

³ 3ª Pers. Pl. Aor. Ind. Act. de καθίστημι, “poner”.

⁴ Predicativo, “como guardianes”.

Orfeo y Eurídice

Καλλιόπης μὲν οὖν καὶ Οἰάγρου [...] Ὀρφεὺς ὁ ἀσκήσας¹ κιθαρωδίαν²,
ὃς ἄδων ἐκίνει λίθους τε καὶ δένδρα. ἀποθανούσης δὲ Εὐρυδίκης³ τῆς
γυναικὸς αὐτοῦ, δηχθείσης⁴ ὑπὸ ὄφεως, κατήλθεν εἰς Ἄιδου θέλων
ἀνάγειν αὐτήν, καὶ Πλούτωνα ἔπεισεν ἀναπέμψαι⁵. ὁ δὲ ὑπέσχετο⁶
τοῦτο ποιήσειν, ἂν μὴ πορευόμενος Ὀρφεὺς ἐπιστραφῆ⁷ πρὶν εἰς τὴν
οἰκίαν αὐτοῦ παραγενέσθαι⁸. ὁ δὲ ἀπιστῶν ἐπιστραφεὶς⁹ ἐθεάσατο τὴν
γυναῖκα, ἢ δὲ πάλιν ὑπέστρεψεν¹⁰.

Apolodoro, *Bibliotheca* 1.3.2.1.

¹ Part. Aor. Nom. Sg. Masc. de ἀσκέω, “inventar”

² “las canciones con cítara”.

³ Genitivo Absoluto, “muerta Eurídice”.

⁴ Part. Aor. Gen. Sg. Fem de δάκνω, “picada”. Se refiere a Eurídice.

⁵ Inf. Aor. de ἀναπέμπω, “enviar hacia arriba”.

⁶ 3ª Pers. Sg. Aor. Ind. de ὑπέχω, “permitir”.

⁷ 3ª Pers. Sg. Aor. Ind. de ἐπιστρέφω, “volverse”.

⁸ Inf. Aor. de παραγίγνομαι, “llegar”.

⁹ Part. Aor. Nom. Sg. Masc. de ἐπιστρέφω, “volverse”.

¹⁰ 3ª Pers. Sg. Aor. Ind. de ὑποστρέφω, “regresar”.

Apolo y Marsias

ἀπέκτεινε δὲ Ἀπόλλων καὶ τὸν Ὀλύμπου παῖδα Μαρσύαν¹. οὗτος γὰρ εὐρών² αὐλούς, οὗς³ ἔρριψεν Ἀθηνᾶ διὰ τὸ τὴν ὄψιν⁴ αὐτῆς ποιεῖν ἄμορφον, ἦλθεν εἰς ἔριν περὶ μουσικῆς Ἀπόλλωνι. συνθεμένων δὲ αὐτῶν⁵ ἵνα ὁ νικήσας ὁ βούλεται διαθῆ⁶ τὸν ἡττημένον, τῆς κρίσεως γινομένης⁷ τὴν κιθάραν στρέψας⁸ ἠγωνίζετο ὁ Ἀπόλλων, καὶ ταῦτ⁹ ποιεῖν ἐκέλευε τὸν Μαρσύαν· τοῦ δὲ ἀδυνατοῦντος εὐρεθεὶς κρείσσω ὁ Ἀπόλλων, κρεμάσας¹⁰ τὸν Μαρσύαν ἔκ τινος ὑπερτενοῦς πίτυος, ἐκτεμῶν¹¹ τὸ δέρμα οὕτως διέφθειρεν.

Apolodoro, *Bibliotheca* 1.4.2

¹ “Marsias”.

² Part. Aor. Nom. Sg. Masc. de εὐρίσκω, “encontrar”.

³ Se refiere a αὐλούς.

⁴ “por la apariencia”.

⁵ Genitivo absoluto: “acordando ellos”.

⁶ 3ª Pers. Sg. Aor. Subj. de διατίθημι, “disponer”.

⁷ Genitivo absoluto: “celebrándose el juicio”.

⁸ Part. Aor. Nom. Sg. Masc. de στρέφω, “trenzar, doblar”.

⁹ τὸ αὐτὸ.

¹⁰ Part. Aor. Nom. Sg. de κρεμάννυμι, “colgar, suspender”.

¹¹ Part. Aor. Nom. Sg. Masc. de ἐκτέκνω, “cortar, desollar”.

Primeros momentos de Zeus

καὶ τοῦτον μὲν δίδωσι τρέφεσθαι Κούρησι¹ τε καὶ ταῖς Μελισσέως²
παισὶ νύμφαις, Ἄδραστείᾳ τε καὶ Ἰδῆ³. αὐτὰι μὲν οὖν τὸν παῖδα
ἔτρεφον τῷ τῆς Ἀμαλθείας⁴ γάλακτι, οἱ δὲ Κούρητες ἔνοπλοι ἐν τῷ
ἄντρῳ τὸ βρέφος φυλάσσοντες τοῖς δόρασι⁵ τὰς ἀσπίδας συνέκρουον⁶,
ἵνα μὴ τῆς τοῦ παιδὸς φωνῆς ὁ Κρόνος ἀκούσῃ. Ἦέα δὲ λίθον
σπαργανώσασα⁷ δέδωκε Κρόνῳ καταπιεῖν⁸ ὡς τὸν γεγεννημένον
παῖδα⁹.

Apolodoro, *Bibliotheca* 1.5.4

¹ Dat. Pl. de Κούρητες, “Curetes”.

² “de Meliseo”.

³ “Adrasteia e Ida”.

⁴ Gen. Sg de Ἀμαλθεία, “Amaltea”.

⁵ Dat. Pl. de δόρυ-δόρατος, “lanza”.

⁶ 3ª Pers. Pl. de Imperf. Ind. de συγκρούω, “chocar, entrechocar”.

⁷ Part. Pres. Nom. Sg. Fem. de σπαργανώω, “envolver en pañales”.

⁸ Inf. Aor. de καταπίνω, “devorar”.

⁹ “como (si fuera) el recién nacido”.

Rapto de Perséfone y reacción de Deméter ante el secuestro de su hija

Πλούτων δὲ Περσεφόνης ἐρασθεὶς¹ Διὸς συνεργοῦντος² ἤρπασεν αὐτὴν κρύφα. Δημήτηρ δὲ μετὰ λαμπάδων νυκτὸς τε καὶ ἡμέρας κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν ζητοῦσα περιήει³ μαθοῦσα⁴ δὲ παρ' Ἑρμιονέων⁵ ὅτι Πλούτων αὐτὴν ἤρπασεν, ὀργιζομένη θεοῖς κατέλιπεν οὐρανόν.

Apolodoro, *Bibliotheca*, 1.29-30

¹ Part. Aor. Nom. Sg. Masc de ἐράω, “estar enamorado” (de , + gen.).

² Διὸς συνεργοῦντος : Genitivo Absoluto: “ayudando Zeus”.

³ 3ª Pers. Sg. Imperf. Ind. De περιίειμι, “iba por todas partes, deambulaba”.

⁴ Part. Pres. Nom. Sg. Fem. de μανθάνω, “saber”.

⁵ παρ' Ἑρμιονέων: “por los Hermioneos” (habitantes de Hermíone).

Deméter intenta convertir en inmortal a Demofonte

ὄντος δὲ τῆ τοῦ Κελεοῦ γυναικὶ Μετανεΐρα¹ παιδίου τοῦ Δημοφῶντος
(τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ παιδί), τοῦτο ἔτρεφεν ἡ Δημήτηρ
παραλαβοῦσα². βουλομένη δὲ αὐτὸ ἀθάνατον ποιῆσαι, τὰς νύκτας εἰς
πῦρ κατετίθει τὸ βρέφος καὶ περιήρει³ τὰς θνητὰς σάρκας αὐτοῦ.

Apolodoro, *Bibliotheca* 1.31-32

¹ εἰμί + dat. = "tener".

² Part. Aor. Nom. Sg. Fem de παραλαμβάνω, "adoptar".

³ 3ª Pers. Sg. Imperf. Ind. de περιαιρέω, "quitar".

Endimión

Καλίκης δὲ καὶ Ἀεθλίου παῖς Ἐνδυμίων¹ γίνεται, ὅστις ἐκ
Θεσσαλίας Αἰολέας² ἀγαγὼν Ἥλιν³ ᾤκισε. λέγουσι δὲ αὐτὸν τινες ἐκ
Διὸς γένεσθαι. τούτου κάλλει διενεγκόντος⁴ ἠράσθη Σελήνη, Ζεὺς δὲ
αὐτῷ δίδωσιν ὃ βούλεται ἐλέσθαι· ὁ δὲ αἰρεῖται κοιμᾶσθαι διὰ παντὸς⁵
ἀθάνατος καὶ ἀγήρως μένων.

Apolodoro, *Bibliotheca* 1.56

¹ “Endimión”, hijo de Cálice y Aetlio.

² “Eolios”, habitantes de Eolia, región griega.

³ “Élide”.

⁴ Part. Aor. de διαφέρω, “distinguirse, aventajarse”.

⁵ “siempre”.

El castigo de Sísifo

κολάζεται δὲ Σίσυφος ἐν Ἅιδου πέτρον ταῖς χερσὶ καὶ τῇ κεφαλῇ
κυλίων, καὶ τοῦτον ὑπερβάλλειν¹ θέλων· οὗτος δὲ ὠθούμενος² ὑπ'
αὐτοῦ³ ὠθεῖται⁴ πάλιν εἰς τοῦπίσω⁵. τίνει δὲ ταύτην τὴν δίκην⁶ διὰ τὴν
Ἄσωποῦ θυγατέρα Αἴγιναν· ἀρπάσαντος γὰρ αὐτὴν κρύφα Διὸς Ἄσωπῶ
μηνῦσαι ζητοῦντι⁷ λέγεται⁸.

Apolodoro, *Bibliotheca* 1.85, 5-10

¹ Inf. Pres. de ὑπερβάλλω, lanzar más allá.

² Part. Pres. en voz media del verbo ὠθέω; aquí “tropezarse”.

³ Se refiere a ὁ πέτρος.

⁴ Del verbo ὠθέω, aquí “precipitarse”.

⁵ τὸ ὀπίσω, hacia atrás.

⁶ aquí “castigo”.

⁷ va con Ἄσωπῶ, ambos en dativo y dependientes de μηνῦσαι .

⁸ λέγεται (αὐτόν).-Se dice que (él, Sísifo) + inf.

Las Sirenas

Αἱ δὲ Σειρῆνες ἦσαν Ἀχελώου καὶ Μελπομένης¹, μιᾶς τῶν Μουσῶν,
θυγατέρες, Πεισινόη, Ἀγλαόπη Θελξιεπεία², τούτων ἡ μὲν ἐκίθιριζεν,
ἡ δὲ ἦδεν, ἡ δὲ ἠΰλει, καὶ διὰ τούτων ἔπειθον καταμένειν τοὺς
παραπλέοντας³.

Apolodoro, *Epítome* 7, 18.

¹ Ἀχελώου γ Μελπομένης. ἦσαν + Genitivo; “ser de, ser (descendiente) de Aqueloo y Melrómene”.

² Pisinoe, Aglaope y Telxiepeia.

³ Part. Pres. Acus. Pl. Masc. sustant. de παραπλέω, “los que navegan”.